

Rekenkamer Nieuwkoop

Memorandum

Onderzoek Verenigingsloket

14 juli 2020

Frank Hordijk

Rekenkamer Nieuwkoop

Onderzoek Verenigingsloket

14 juli 2020

Inhoud

I	Ter introductie	blad 1
II	Onderzoek Verenigingsloket	2
	<i>Opzet en uitvoering</i>	2
	<i>Bevindingen</i>	4
	<i>Afsluitend</i>	6

**

Bijlagen

1. Bestuurlijke reactie
2. Nawoord Rekenkamer

Memorandum

Rekenkamer Nieuwkoop
Onderzoek Verenigingsloket
14 juli 2020
Blad 1 van totaal 7

I Ter introductie

De Rekenkamer van de gemeente Nieuwkoop heeft in 2019 drie onderzoeken verricht. Het betreft (1) een groter onderzoek inzake de brede handhaving, (2) een groter onderzoek naar het subsidiebeleid en (3) een klein onderzoek met betrekking tot het zogenoemde Verenigingsloket van de gemeente.

De bevindingen uit het derde onderzoek, dat dus betrekking heeft op het Verenigingsloket, zijn opgenomen in het voorliggende memorandum.

De rol van Rekenkamer van de gemeente Nieuwkoop wordt sinds 15 november 2018 ingevuld door Frank Hordijk, woonachtig in Culemborg en onder meer actief als directeur van advies- en onderzoeksbureau Hordijk & Hordijk B.V., volgend uit het besluit dat de gemeenteraad van Nieuwkoop op die dag heeft genomen. De drie in 2019 verrichte onderzoeken vallen in de ‘jaartranches’ 2018 en 2019 van de totale periode van vier jaar, dus de jaren 2018 tot en met 2021, waarvoor Hordijk als directeur van de Rekenkamer van de gemeente Nieuwkoop is benoemd.

In de jaartranche 2020 worden, zoals vastgelegd in het onderzoeksprogramma dat op 2 december 2019 is vastgesteld, drie onderzoeken uitgevoerd. Die onderzoeken hebben betrekking op (de) lokale inkomensregelingen in Nieuwkoop (groot), het thema ‘inclusief personeelsbeleid’ (klein) en het onderwerp ‘startkwalificatie voor alle jongeren (ook klein). Met inbegrip van de onderzoeken 2020 beloopt het cumulatieve palet van de huidige Rekenkamer – inhoudelijk bewust verdeeld over uiteenlopende onderwerpen – nu zes onderzoeken, waarvan drie grote en drie kleine. Ervan uitgaande dat het onderzoeksprogramma 2020 tijdig kan worden afgewikkeld, is eind 2020 de inhaalslag voltooid die moest worden gemaakt om (alsnog) invulling te kunnen geven aan het uitgangspunt om ieder jaar een groter en een kleiner onderzoek uit te voeren, terwijl – gezien de benoeming van Hordijk in november van dat jaar – in 2018 geen werkzaamheden konden worden verricht.

Onafhankelijk

De Rekenkamer opereert geheel onafhankelijk, en kiest dus ook zelf onderwerpen om te onderzoeken. Om (toch) te zorgen voor een goede aansluiting bij eventuele wensen vanuit de raad heeft de Rekenkamer enkele malen per jaar een afstemmingscontact met de daarvoor ingerichte Klankbordgroep. De Rekenkamer wordt rond diverse formele en praktische zaken ondersteund vanuit de griffie.

Aandachts- of verbeterpunten

Memoranda van de Rekenkamer – dus ook het voorliggende – zijn primair bedoeld voor de raad. Hordijk heeft bij zijn Rekenkamerwerk, dat hij in eenzelfde rol ook voor enkele andere gemeenten mag doen, altijd de intentie om vanuit een kritisch-positieve insteek een zo feitelijk mogelijke analyse te maken, waaruit dan meestal enkele (kleinere of grotere) potentiële aandachts- of verbeterpunten

Rekenkamer Nieuwkoop
Onderzoek Verenigingsloket
14 juli 2020
Blad 2 van totaal 7

voortkomen. De raad kan die punten vervolgens desgewenst vertalen in vragen of verzoeken aan het college.

Medewerking

Frank Hordijk en zijn collega Peter van Loon (die veel van het inventariserende onderzoekswerk heeft gedaan) zijn ook bij het onderzoek inzake het Verenigingsloket uitstekend geholpen door de inzet van hun ambtelijke contactpersonen bij de gemeente Nieuwkoop. Daarnaast – zie verder in het voorliggende memorandum – konden prettige en vooral informatieve contacten worden onderhouden met vertegenwoordigers van een aantal dorpsraden, actief in verschillende kernen van Nieuwkoop. De Rekenkamer zegt hen dank voor alle medewerking.

Wederhoor – nawoord – toelichting

De Rekenkamer heeft een concept van dit memorandum begin mei 2020 voor ambtelijk wederhoor (gericht op het herstellen van mogelijke feitelijke onjuistheden) voorgelegd aan twee leidinggevendenden van de afdeling Publiekszaken, waartoe het Verenigingsloket behoort. Zij hebben meteen (ook) de bestuurlijke reactie voorbereid, dus die van het college, die als bijlage is opgenomen. Na die reactie is (als tweede bijlage) een kort nawoord van de Rekenkamer opgenomen.

Zoals steeds is de Rekenkamer graag bereid ook de inhoud van dit memorandum toe te lichten in een bijeenkomst van de gemeenteraad. Met de griffie wordt in dat verband gezocht naar een passend moment.

II Onderzoek Verenigingsloket

Opzet en uitvoering

Doel van het onderzoek

In het Coalitieakkoord voor de periode 2018-2022 is de ambitie verwoord te komen tot ‘Eén goedwerkend loket/aanspreekpunt voor ondernemers (ondernemersloket) en verenigingen (verenigingsloket) afgestemd op de behoefte.’ Het collegeprogramma voor dezelfde periode concretiseert deze ambitie als volgt:

‘Met ons vrijwilligersbeleid en de jaarlijkse (jeugd)vrijwilligersprijs ondersteunen wij en geven we aandacht aan alle vrijwilligers van verenigingen en maatschappelijke organisaties. Het verenigingsloket ondersteunt verenigingen en biedt hen een vast aanspreekpunt voor al hun vragen. We vereenvoudigen waar mogelijk procedures voor het aanvragen van vergunningen en subsidies.’

Rekenkamer Nieuwkoop
Onderzoek Verenigingsloket
14 juli 2020
Blad 3 van totaal 7

De Rekenkamer heeft willen bezien hoe – we spreken over eind 2019 – het Verenigingsloket is ingericht en functioneert. Bij het onderzoek wilde de Rekenkamer beslist ook waarnemingen van een aantal inwoners van de gemeente Nieuwkoop betrekken.

De Rekenkamer heeft bij dit kleine onderzoek bewust geen eigen normenkader aangelegd. Er kon uitstekend en verantwoord worden teruggegrepen op de inhoud van het ‘Actieplan Verenigingsloket 2019’, waarin in negen paragrafen expliciete – soms deels overlappende – ambities staan verwoord. De Rekenkamer was in algemene zin benieuwd in hoeverre de verschillende acties en aandachtspunten, die het Verenigingsloket zichzelf (uiteraard onder verantwoordelijkheid van het college) heeft meegegeven, (al) in 2019 invulling hebben kunnen krijgen.

Uitvoering

Het Verenigingsloket, formeel bestaande uit drie medewerkers, valt organisatorisch binnen het team Fysieke leefomgeving van de afdeling Publiekszaken. Het onderzoek is gestart met uitgebreide, vanzelfsprekend inhoudelijk voorbereide besprekingen met de manager van de afdeling Publiekszaken (telefonisch) en met de teamleider van het team Fysieke leefomgeving (persoonlijk).

Na afstemming en zorgvuldige voorbereiding – in verband waarmee de gemeentelijke contactpersoon voor de in Nieuwkoop actieve dorpsraden een belangrijke rol heeft willen spelen – heeft de Rekenkamer telefonische interviews kunnen houden met in totaal elf vertegenwoordigers van (de) zeven actiever dorpsraden. Die elf personen is vooraf en tijdens de interviews expliciet gezegd dat de Rekenkamer via hen graag ervaringen – van hen of van anderen, binnen of buiten de kern waarvoor hun dorpsraad optreedt – en suggesties inzake het functioneren van het Verenigingsloket zou opdoen. Daarbij zou het zeker niet alleen (hoeven) gaan om aantekeningen, die konden worden gemaakt vanuit hun rol binnen een specifieke dorpsraad: de Rekenkamer wilde graag (ook) beelden, ervaringen en mogelijke verbeterpunten kunnen noteren van *andere* direct of indirect actieve vrijwilligers in de diverse kernen. De Rekenkamer heeft de gevoerde gesprekken zonder uitzondering als prettig en waardevol ervaren, (juist) ook als de bekendheid met het Verenigingsloket bij een interviewpartner klein bleek te zijn.

Volgend op de ronde interviews heeft een persoonlijke terugkoppeling van de diverse opgedane bevindingen plaatsgevonden in een bespreking met de bovenbedoelde manager, de verantwoordelijk teamleider, een medewerker van het Verenigingsloket en de contactpersoon voor de dorpsraden. In die bespreking zijn de aantekeningen van de Rekenkamer geplaatst in het perspectief van de diverse in de stukken verwoorde ambities en is vastgesteld of het algemene beeld, volgend uit die aantekeningen, werd herkend – wat zo was.

Rekenkamer Nieuwkoop
Onderzoek Verenigingsloket
14 juli 2020
Blad 4 van totaal 7

Bevindingen

Hieronder staan de door de Rekenkamer opgedane bevindingen samengevat verwoord. Er is steeds gezocht – en die is ook gevonden – naar aansluiting bij de desbetreffende elementen in het Actieplan Verenigingsloket 2019.

Loket

Er is een functionerend Verenigingsloket. Dat ‘loket’ – op deze plaats bewust en eenmalig tussen aanhalingstekens – is per mail, telefonisch en desgewenst ook fysiek (via het maken van een afspraak met één van de medewerkers) goed bereikbaar. Het Verenigingsloket, dat in 2017 is ingericht en vanaf 2018 de publiciteit heeft gezocht, is zonder veel zoeken te vinden op de site van de gemeente Nieuwkoop. De medewerkers worden in vrijwel alle gevallen gewaardeerd om hun ‘laagdrempelige benaderbaarheid’ en om het correct en tijdig opvolgen van vragen en verzoeken om assistentie.

Bekendheid

Het Verenigingsloket kan, en in zekere zin moet nog het nodige doen aan het vergroten van de eigen bekendheid. De observatie is verre van representatief, maar daarom niet minder relevant om te melden: van de elf interview-partners, zoals aangegeven allen actief binnen een dorpsraad, hadden drie niet eerder van het loket gehoord. Zeven anderen gaven aan het bestaan van het Verenigingsloket tot op heden niet aan de orde te hebben gehad in hun contacten met andere verenigingen of initiatiefnemers in hun kern.

In de meeste van de gevoerde gesprekken werd het aanbod gedaan om het bestaan van het Verenigingsloket mede via de dorpsraden te vergroten. Daarnaast werd diverse keren aangegeven dat het goed zou zijn om (weer) vaker informatiebijeenkomsten te organiseren, alsmede om het Verenigingsloket zich te laten presenteren bij (jaar-)vergaderingen van de dorpsraden. Logischerwijs kent dat een wederkerig belang: de gemeente *brengt* dan niet alleen informatie, die direct of indirect relevant kan zijn voor het bevorderen van de leefbaarheid in de kernen, maar *haalt* dan ook actief informatie uit de kernen op. Overigens wijst de Rekenkamer op de mogelijkheid om, in navolging van diverse andere gemeenten, ook in Nieuwkoop te werken met zogenoemde kernwethouders, die namens het college het eerste (bestuurlijke) aanspreekpunt voor inwoners uit de hun toebedeelde kernen vormen (uiteeraard, als het een specifiek dossier zou betreffen, met behoud van de inhoudelijke verantwoordelijkheid van de vakwethouder).

Vanzelfsprekend helpt het als er regelmatig een artikel over het loket in Nieuwkoop Nieuws staat, waarin (bijvoorbeeld) verslag wordt gedaan van een activiteit die kon plaatsvinden dankzij een subsidie die via het Verenigingsloket is verkregen. In dit verband zijn ook ‘posts’ over het loket op de gemeentelijke Facebook-pagina van waarde.

Rekenkamer Nieuwkoop
Onderzoek Verenigingsloket
14 juli 2020
Blad 5 van totaal 7

Vrijwilligers

In enkele gesprekken kwam de wens boven om het loket een actieve rol te laten spelen bij het werven van vrijwilligers. Het loket beperkt zich nu – zie paragraaf 5 van het Actieplan – tot de periodieke voorbereiding van de uitreiking van twee vrijwilligersprijzen. In het Actieplan is aangegeven dat ‘het niet de ambitie van het Vrijwilligersloket is om te gaan functioneren als vacaturebank voor vrijwilligers’, maar ook dat ‘we in 2019 gaan onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om verenigingen te ondersteunen in het werven en vasthouden van vrijwilligers’. De Rekenkamer denkt dat het goed is om snel duidelijkheid te geven over de rol en taken die de gemeente rond dit thema kan en gaat oppakken, of dat juist niet doet.

Subsidies

Het Verenigingsloket behandelt – uitzonderingen daargelaten – alle aanvragen voor zowel jaarlijkse als incidentele activiteitensubsidies, die worden ingediend op basis van enerzijds de regeling Sociaal Domein, anderzijds de regeling Samenlevingsinitiatieven. Het betreft jaarlijks fors meer dan honderd dossiers, waarvan het overgrote deel een jaarlijkse routine betreft en waarbij het zwaartepunt bij sportactiviteiten ligt. Het belang van (ook) financiële ondersteuning voor veel kleinere en grotere initiatieven, evenementen en wat dies meer zij, die in algemene zin zijn gericht op het bevorderen van de sociale cohesie en leefbaarheid in de verschillende kernen, behoeft geen toelichting.

De Rekenkamer stelt vast – enerzijds uit de gehouden interviews, anderzijds uit de besprekingen met ambtelijk medewerkers – dat er een ‘historische band’ bestaat tussen de gemeente en maximaal circa 150 inwoners, die meestal als bestuurslid van een vereniging een beroep op gemeentelijke subsidie doen. Het is de vraag waarom de vele andere in de kernen actieve verenigingen, die al dan niet met rechtspersoonlijkheid door het leven gaan en die ontelbare andere activiteiten organiseren, zich niet met een aanvraag bij het Verenigingsloket melden. Vanzelfsprekend is het toekennen van subsidies geen doel op zich en is het goed om vast te stellen dat de financiering van die activiteiten kennelijk geen probleem vormt. Tegelijk speelt de ambtelijke ambitie – die de Rekenkamer goed kan plaatsen – om in 2020 (nader) te verkennen op welke manier de gemeente, in casu het Verenigingsloket meer zicht kan krijgen om wat er nog *meer* in de kernen gebeurt (op welke domeinen, voor welke doelgroepen en voor welke niet, met de inzet van ruwweg hoeveel vrijwilligers van welke leeftijden, et cetera). Mede omdat de focus – zie ook het Actieplan – tot op heden op sport-gerelateerde activiteiten is gericht: informatie als deze is zeer relevant voor de doorlopende vorming en evaluatie van het kernen-beleid van de gemeente.

Zoals bekend, ook uit een recent door de Rekenkamer uitgebracht memorandum, vindt binnenkort een evaluatie plaats van de opzet en praktijk van het ‘brede’ subsidiebeleid van de gemeente Nieuwkoop. De hierboven gestelde vraag dient vanzelfsprekend in die evaluatie te worden meegenomen.

Rekenkamer Nieuwkoop
Onderzoek Verenigingsloket
14 juli 2020
Blad 6 van totaal 7

Afsluitend

‘Doel van het loket is om de dienstverlening aan de verenigingen te verbeteren en een duidelijk, centraal aanspreekpunt te bieden. De producten en diensten, die verenigingen het hardst nodig hebben, zijn in één loket bij elkaar gebracht. Dat betreft subsidies, vergunningen en de vrijwilligersprijs.

Maar het Verenigingsloket is zoveel meer. Het is een centraal aanspreekpunt voor verenigingen en het loket zorgt voor verbinding. Het brengt verenigingen met elkaar in contact, maar ook met andere maatschappelijke partijen. Daarnaast zorgt het loket ervoor dat vragen aan de gemeente worden uitgezet binnen de gemeentelijke organisatie.’

Aldus de gemeente, in het Actieplan 2019 voor het Verenigingsloket. Terug naar de vraag die de Rekenkamer zich voor het nu uitgevoerde onderzoek heeft gesteld: hebben de vele acties en aandachtspunten, die het Verenigingsloket zichzelf heeft meegegeven, (al) in 2019 invulling hebben kunnen krijgen?

De Rekenkamer heeft uit de verschillende stukken, maar vooral uit de gevoerde externe en interne gesprekken het beeld opgedaan dat het Verenigingsloket uitstekend op weg is. Wie bekend is met het loket is tevreden over de bereikbaarheid en de dienstverlening, ook – indien aan de orde – waar het gaat om assistentie bij het verkrijgen van een vergunning. De Rekenkamer heeft de in dat verband beschikbare ‘tool’ op de gemeentelijke website actief getest, en hoewel het inhoudelijk noch technisch bepaald geen *rocket science* is: met de beschikbaarheid van een hulpmiddel als dit wordt een initiatiefnemer adequaat, want gericht geholpen, juist ook als de conclusie is dat het verkrijgen van een vergunning onvermijdelijk is.

De door de Rekenkamer opgedane bevindingen rond

- (1) de noodzaak van meer actieve communicatie met actuele en potentiële initiatiefnemers in de verschillende kernen, en
- (2) het belang van het verkrijgen van een zo breed mogelijk zicht op de diverse activiteiten c.a. in de kernen, die zich nu nog buiten het blikveld van het Verenigingsloket afspelen,

worden onderschreven door onze ambtelijke contactpersonen. Dat stemt de Rekenkamer (extra) positief. In onze contacten met de leiding van de afdeling Publiekszaken heerste zonder uitzondering een sfeer van ‘focus op verdergaande verbetering’, die veel vertrouwen in de nadere bestending van het Verenigingsloket geeft.

Rekenkamer Nieuwkoop
Onderzoek Verenigingsloket
14 juli 2020
Blad 7 van totaal 7

Overigens zal het alle actoren helpen als het college voor de periode zomer 2020-voorjaar 2021 een (nieuw) Actieplan vaststelt en aan de raad aanbiedt, waarin het primair de bovenstaande bevindingen in acties-met-einddata vertaalt. Een terugkoppeling van de status van die acties kan dan tegen de zomer van 2021 plaatsvinden, idealiter in samenhang met de uitkomsten – en daaraan te verbinden verdergaande acties – van de evaluatie van het subsidiebeleid.

**

Rekenkamer Nieuwkoop
Onderzoek Verenigingsloket
14 juli 2020
Bijlagen

Bijlage 1

Bestuurlijke reactie

Rekenkamer Nieuwkoop
De heer F. Hordijk

datum 8 juli 2020
uw brief/kenmerk
registratienummer 20.12933
behandeld door Eline van der Steen/Tom Vianen
betreft reactie op concept rekenkameronderzoek Verenigingsloket
bijlage(n) geen

Beste meneer Hordijk,

Op dinsdag 5 mei 2020 ontvingen wij van u het concept Memorandum 'Onderzoek Verenigingsloket' met daarin de bevindingen van het onderzoek naar het Verenigingsloket van de gemeente Nieuwkoop. Onderstaand onze reactie per punt:

Loket

We zijn het eens met de bevindingen, het Verenigingsloket blijft inzetten op laagdrempelig contact met stichtingen en verenigingen.

Bekendheid

Ook hier herkennen wij de bevindingen. In verband met Covid-19 zijn de plannen voor informatiebijeenkomsten tot nader order uitgesteld. Wel heeft het Verenigingsloket zich gepresenteerd als het contactpunt als het gaat om het Steunfonds voor maatschappelijke organisaties. Dit steunfonds is bedoeld voor maatschappelijke organisaties gevestigd in Nieuwkoop die na gebruik van landelijke regelingen en het nemen van maatregelen om kosten te beperken in financiële problemen komen. Op deze manier wordt er meer bekendheid gecreëerd voor het loket en dit wordt ondersteund door verschillende social media berichten en een bericht in Nieuwkoop Nieuws.

De aanbeveling meer in contact te treden met de Dorpsraden wordt ter harte genomen en is al opgestart in het kader van de evaluatie van de subsidieregeling Samenlevingsinitiatieven. Dit zal in de tweede helft van 2020 verder gestalte krijgen.

Vrijwilligers

Waar het gaat om de vrijwilligers blijft het Verenigingsloket de vrijwilligersprijs faciliteren. Als uit een inventarisatie blijkt dat er sterke behoefte is bij verenigingen om ondersteund te worden door het Verenigingsloket als het gaat om het werven en behouden van vrijwilligers, zal de ondersteuning zich richten op informatie verstrekken. (bijvoorbeeld door een informatieavond met experts op het gebied van vrijwilligerswerving) Het loket zal niet als vacaturebank voor vrijwilligers gaan fungeren.

Subsidies

Wij herkennen het feit dat er een (overwegend) vaste groep verenigingen een beroep

De wettelijke publicaties vindt u op overheid.nl. Abonneer u via www.overwubuurtoverheid.nl.

Gemeente Nieuwkoop

Telefoon: 14 0172 (geen netnummer nodig)

Bezoekadres:

Postadres:

Fax: 0172 574 802

Klant Contact Centrum, Teylersplein 1

Postbus 1

info@nieuwkoop.nl

2441 LE Nieuwveen

2460 AA Ter Aar

www.nieuwkoop.nl

Volg de gemeente op Facebook: <https://facebook.com/GemeenteNieuwkoop> of twitter: <https://twitter.com/gemnieuwkoop>

doet op de activiteitensubsidie. De aanbeveling van de rekenkamer meer contact te zoeken met de Dorpsraden heeft als bijkomend effect dat het Verenigingsloket haar blik kan verbreden en ook de kleinere, niet sportgerelateerde, verenigingen beter in het vizier krijgt waar de Dorpsraden een beter zicht op hebben.

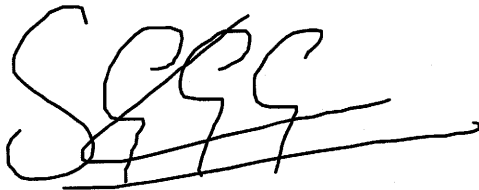
Afsluitend

Ook wij zijn van mening dat het Verenigingsloket uitstekend op weg is en voelt dat dit onderzoek van de rekenkamer een steun in de rug is om deze weg verder door te zetten en te verbreden. Wij achten de aanbevelingen van rekenkamer uitvoerbaar en nemen deze geheel over. Samenvattend resulteert dit in de volgende acties:

- inzet op laagdrempelig contact met stichtingen en verenigingen;
- meer in contact treden met dorpsraden:
 - informatie uit de kernen ophalen over initiatieven van verenigingen en stichtingen die wellicht ondersteund kunnen worden door het Verenigingsloket;
 - delen van kennis die aanwezig is bij het Verenigingsloket op het gebied van subsidie/evenementen/vergunningen.
- evalueren samenlevingsinitiatief;
- geen actieve inzet op het werven en behouden van vrijwilligers, wel als gewenst een informatieve rol.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

Govard Sloopers
secretaris

Robbert-Jan van Duijn
burgemeester

Rekenkamer Nieuwkoop
Onderzoek Verenigingsloket
14 juli 2020
Bijlagen

Bijlage 2

Nawoord Rekenkamer

De Rekenkamer dankt het college voor de reactie op het voor wederhoor toegezonden concept van dit memorandum.

Het college, de betrokken ambtelijk leidinggevenden en de Rekenkamer zijn het met betrekking tot het Verenigingsloket volledig eens. Het is goed om dat te constateren, zoals het ook goed de opvolging van de in het memorandum en de reactie verwoorde acties te bewaken: het loket speelt een belangrijke rol in de Nieuwkoopse samenleving, en kan die rol (nog) beter spelen als op de benoemde punten tot doorontwikkeling en fine-tuning wordt gekomen.

**